

Wortels

Een tijd geleden las ik een boek dat voor mij ineens iets duidelijk maakte wat ik nooit helemaal begreep: waarom keren binnen families bepaalde patronen steeds weer terug.

Het boek had de titel "het eiland van de verdwenen bomen" en de schrijfster was Elif Shafak. Ik zal proberen uit te leggen welk beeld in het boek mij aansprak en waarom.

Het boek ging over de Turks /Griekse oorlog in 1974 op Cyprus. Als altijd ging ook deze oorlog weer over een land dat een stuk van een ander land wilde om zelf groter te worden of zoals het aanvallende land het zelf vaak noemt "eigen volk te bevrijden" en kostte deze wens van groot...groter...grootst weer heel veel slachtoffers en bezorgde het geweld, zoals in elke oorlog, weer heel veel verdriet aan heel veel mensen.

Ik ga dit boek niet bespreken, alleen het aansprekende beeld dat beschreven wordt in het boek.

In het boek speelt een schrijvende vijgenboom een grote rol. Omdat ik schrijvende en sprekende bomen een beetje vreemd vind las ik de aparte vijgenboomhoofdstukken meer als een voice-over, een verhalenverteller. De boom groeide door het dak van een restaurant op Cyprus en vertelt wat er om hem heen gebeurde over een lange periode. Via hem volg je het verhaal.

In het boek wordt het volgende beeld beschreven:

De vijgenboom staat boven de grond in de aarde. Onder de aarde zitten de wortels.

Een gezond wortelgestel levert een gezonde boom op en gezonde vruchten.

Een beschadigd wortelgestel kan de boom verzwakken en in extreme situaties zelfs doden.

Een verzwakte boom brengt wel vruchten voort maar geen grote sterke vruchten.

Het boompje zal niet tot volle bloei komen en de zaden zullen mogelijk wel ontkiemen maar hebben geen gezonde start.

De wortels kunnen beschadigd raken door veel stenen in de grond, verstikking, droogte of nattigheid, door mensengedrag enzovoort.

Ik ben een stadsmens dus pin mij niet vast op dit soort details.

We zijn allemaal kraaltjes aan een lange ketting.

In het dagelijkse leven zie je vaak dat mensen en kinderen in een bepaald systeem/patroon zitten en dit ook weer doorgeven aan hun kinderen, het

volgende kraaltje en zo steeds maar door. Een soort keten van generaties waarin een bepaald patroon blijft bovendrijven, steeds maar weer terugkomt.

Bepaalde eigenaardigheden/bijzonderheden in de eerste generatie kunnen doorgegeven worden aan een volgende generatie en zo steeds maar weer verder.

We kennen dit allemaal, bijvoorbeeld met slechte ogen, bepaalde erfelijke ziektes, lichaamsbouw, kleur haren, fors of tenger, temperament, kort lontje, maar ook positief, muzikaliteit, aanleg voor wiskunde of een bepaalde sport, zorgzaamheid, enzovoort.

We zeggen dan "dat heeft hij van zijn oma of zijn vader".

Eigenschappen van ouders of uiterlijke kenmerken die ook weer zichtbaar worden bij kinderen.

Ergens zit er vaak een ononderbroken lijn in, die je je, terugkijkend over een lange periode, pas realiseert.

Ik begreep die herhalingen beter na het lezen van dit beeld.

Als er onder de grond kleine of grote beschadigingen zijn aan de wortels werkt dit ook boven de grond door. In de vruchten.

Alleen als een beschadigde boom heel zorgvuldig wordt verzorgd, kan deze zonder de beperkingen door de littekens tot volle bloei komen en doorbreek je het patroon van het doorgeven van beschadigingen.

Als die zorgvuldige verzorging niet gegeven wordt aan beschadigde wortels zal de boom verzwakken en ook de vruchten.

Natuurlijk kun je dit niet zomaar doortrekken naar mensen. Maar een klein stukje wel. Mensen kunnen in hun jeugd beschadigingen oplopen door trauma's, nare gebeurtenissen, verslaafde ouders, gepest worden, onvoldoende zorg, verwaarlozing, mishandeling, oorlogsgeweld, honger enzovoort.

Sommigen zullen daar goed mee kunnen omgaan, anderen zullen daar hulp bij nodig

hebben, weer anderen komen daar nooit over heen. Er zal altijd een litteken blijven.

Na het lezen van het boek zag ik een duidelijk beeld. Ik zag onder al die zoekende jongeren en volwassenen een "wortelgestel" met littekens en beschadigingen. Er was geen of onvoldoende voeding geweest. De grond was niet verrijkt of niet geschikt voor dit "boompje". Niemand had hem bij droogte water gegeven of bij nattigheid gedraineerd en bij slapte gestut met een bamboestokje.

Niemand had hem even wat schaduw gegeven of iets weggehaald dat de zon tegenhield.

Het beeld laat zien dat het niet zichtbare - bij de boom de ondergrondse wortels

en bij de mens onze binnenkant, onze ziel, ons hart en ons brein - andere informatie bevat dan het zichtbare (de boom en wijzelf).

En dat ons verleden ons onuitwisbaar (mee-)gevormd heeft.

En dat iedereen daarbij krasjes of krassen heeft opgelopen.

En dat is voor mij dan voor dit jaar mijn gedachte, die ik met jullie wil delen:

Laten we mild zijn voor elkaar en zorgzaam en aardig en verder kijken dan wat we zien en horen....

Laten we proberen de ander een beetje te "lezen". Het is niet altijd wat je ziet of hoort:

Als iemand kortaf is zit haar misschien iets dwars.

Als iemand boos doet is zij misschien verdrietig.

Als iemand iets stoms of beledigends zegt, heeft zij dat niet eens door omdat ze het zo niet bedoelde. Misschien raakte ze diep van binnen bij jou een pijnlijk plekje aan.

Als iemand huilt kan dat ook van blijdschap zijn.

Als iemand arrogant doet of uit de hoogte is zij misschien wel heel erg verlegen.

Of misschien verwachtte de ander wel teveel van jou zonder dat uit te spreken. Of verwachtte jij teveel van de ander en sprak dat niet uit.

Ik geloof nog steeds dat de meeste mensen deugen en het goede nastreven en dat wat mijn zoon Joost zei, waar is : aardig zijn is een van de meest ondergewaardeerde eigenschappen.

Denk aan het verschil tussen een norske cassiere en een aardige. Even naar elkaar glimlachen in de winkel. Een complimentje geven. Even een hand op een schouder, een bemoedigend appje, een bloemetje of kaartje of belletje, het zijn kleine maar toch zo belangrijke giften.

Iemand die jou echt ziet kan je dag goedmaken. En omgekeerd, als jij aardig bent en betrokken kun je de dag van een ander goedmaken.

En natuurlijk niet alleen tijdens de kerstdagen maar altijd.

En.....aardig zijn is gratis en raakt nooit op...

Een fijne kerst en een spetterend nieuw jaar,

Wees goed voor jezelf en lief voor elkaar.

Complimenten dat jullie zo goed kunnen luisteren.

Applaus voor jezelf